

Initiatiefvoorstel D66 Rotterdam
‘Leerstad Rotterdam’

Rotterdam vooruit door kennisdeling, samenwerking en focus op talentontwikkeling.

Joan Nunnely
7 september 2023
Gemeenteraadsfractie D66 Rotterdam
Commissie Werk & Inkomen, Onderwijs, Samenleven, Schuldhulpverlening &
Armoedebestrijding, NPRZ

Samenvatting

Dit initiatiefvoorstel stelt voor om Leerstad Rotterdam op te richten: een innovatief onderwijskundig samenwerkingsverband dat tot doel heeft educatieve ontwikkeling voor Rotterdammers te vergroten en de samenwerking tussen scholen, bedrijven en maatschappelijke organisaties te versterken. Het voorstel beoogt de realisatie van een flexibele leeromgeving waarin Rotterdammers toegang hebben tot hoogwaardig onderwijs, training en begeleiding om hun persoonlijke ontwikkeling te bevorderen. Door gezamenlijke inspanningen willen we een bruisende leerhub creëren die het potentieel van onze stad benut en bijdraagt aan een duurzame kenniseconomie.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Leerstad Rotterdam

Hoofdstuk 2: Samen sterker

Hoofdstuk 3: Onderwijs

Hoofdstuk 4: Financiën

Ontwerpbesluit

Doelgroep

Dit initiatiefvoorstel is gericht op alle inwoners van Rotterdam, onderwijsinstellingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor de ontwikkeling van educatie en professionele groei in onze stad.

Motivatie

Met Leerstad Rotterdam streven we ernaar om de kloof in educatieve kansen te dichten en daarmee kansengelijkheid te bevorderen, (duurzame) werkgelegenheid te stimuleren en persoonlijke ontwikkeling toegankelijk te maken, om zo de stad te transformeren naar een bruisend educatief centrum. Ons doel is om Rotterdam vooruit te helpen op het gebied van welzijn, lokale economie en toekomstbestendigheid, door middel van constante kennisdeling, actieve samenwerking en het prioriteren van talentontwikkeling.

Verwachte resultaten

- Sociaal-economische opwaardering van het mbo middels hoogwaardiger beroepsonderwijs;
- Versterkte samenwerking tussen scholen, bedrijven en maatschappelijke organisaties voor een optimaal gebruik van wederzijdse kennis;
- Stimulering van duurzame economische groei en innovatie door een passende en goed opgeleide beroepsbevolking.

Gelieve dit initiatiefvoorstel in overweging te nemen en de kansen te grijpen die Leerstad Rotterdam kan bieden voor onze stad en haar inwoners.

Hoofdstuk 1: Leerstad Rotterdam

De situatie op de arbeidsmarkt

In Rotterdam is op dit moment in verschillende cruciale sectoren een nijpend personeelstekort. Denk bijvoorbeeld aan de haven, het basis- en voortgezet onderwijs, de kinderopvang, de zorg en de bouw. Banen die cruciaal zijn voor de energietransitie, de ontwikkeling van onze kinderen en het tegengaan van de woningnood. Op dit moment lopen de communicatielijnen tussen de onderwijsinstellingen, publieke organisaties, non-profits en bedrijven niet altijd even gestroomlijnd. Hierdoor wordt wederzijdse kennis over bijvoorbeeld wetenschappelijke inzichten of gewenste arbeidskwaliteiten niet optimaal uitgewisseld. Dat is zonde, want een circulaire onderneming op Zuid weet wat voor mensen zij zoekt, terwijl de Erasmus Universiteit talloze studenten heeft die hun kennis hier kunnen en willen inzetten. Daarnaast is omscholing of extra onderwijs momenteel nog niet voor iedere Rotterdammer toegankelijk, door bijvoorbeeld financiële beperkingen of een beperkt trajectaanbod met weinig maatwerk en dus niet goed aansluit op individuele omstandigheden. En dat terwijl er genoeg Rotterdammers zijn die zich tot bijvoorbeeld docent zouden willen laten omscholen. Dat moet en kan anders.

Een bruisende talent- en ontwikkelingshub

Rotterdam: een stad vol potentieel, een stad vol talent. Maar, om dit talent van de Maasstad te laten bloeien, moeten we investeren in de ontwikkeling hiervan. D66 erkent de reeds geboekte successen van Rotterdam op het gebied van talentontwikkeling, met hoogwaardige onderwijsfaciliteiten en gespecialiseerde opleidingscentra, maar we zien ook de mogelijkheden om nóg verder te gaan. Met trots presenteert D66 daarom een gedurfd initiatiefvoorstel, gericht op het creëren van een bruisende talent- en ontwikkelingshub in onze prachtige havenstad. Hier komen innovatieve projecten tot bloei en worden de vruchten van synergie geplukt. Een aanpak die niet alleen de lokale economie versterkt en de kansen van de haven benut, maar ook het onderwijs transformeert en klaarstoomt voor de uitdagingen van de toekomst. Rotterdam als dé plek waar iedereen kan leren, groeien en schitteren. Samen bouwen we aan een stad waar talent een voedingsbodem vindt en successen worden behaald. We koesteren een bloeiende start-up community en omarmen onze rijke geschiedenis van innovatie. En met de haven als kloppend hart van onze economie, is er geen betere locatie om een smeltkroes te creëren waar mensen, ideeën en talenten samenvloeien. Met onze unieke kenmerken en de immense kansen die onze haven biedt, hebben wij de visie om Rotterdam uit te laten groeien tot dé leerstad van Nederland.

Hoe bereiken we dat?

Om deze noodzakelijke arbeidskrachten te garanderen moet er gewerkt worden aan een betere samenwerking, om het onderwijs en de daarbij behorende cruciale sectoren aantrekkelijker te maken waarmee de hogere instroom wordt bewerkstelligd.

- **Focus op talentontwikkeling en potentieel**

Om talentontwikkeling en iemands potentie als focuspunt te nemen moet er gericht worden op een andere benadering. In plaats van tekortkomingen te corrigeren, moet er gekeken worden naar unieke en sterke punten die iemand identificeert en versterkt. Dit vereist flexibeler onderwijs met ruimte voor specialisatie, de creatie van inclusieve werkomgevingen waar andersdenkenden worden gewaardeerd, investeringen in bijscholing gericht op aanwezige talenten in plaats van minpunten. Zo kunnen individuen hun unieke talenten ontwikkelen en benutten en zich vol vertrouwen ontwikkelen.

- **Onderwijs & arbeidsmarkt integraal benaderen**

De integrale koppeling onderwijs- en arbeidsmarkt dient geslagen te worden met als gemeenschappelijk doel de grote personeelstekorten op te lossen. Niet met elkaar concurreren om talent en arbeidskracht, maar gezamenlijke afspraken maken gericht op een duurzame en levensvatbare arbeidspopulatie per sector. Bijvoorbeeld met de introductie van een onderwijsbrede Rotterdamse Netwerkweek, waarbij werkzoekenden en studenten van alle Rotterdamse universiteiten, hbo's en mbo-instellingen kennis maken met publieke instellingen, bedrijven en ngo's in de stad. Deze week kan door de gemeente Rotterdam worden gefaciliteerd. Tijdens deze week worden ook conferenties georganiseerd waarbij studenten en professionals samenkomen om kennis, contacten en inspiratie op te doen.

- **Opleiden en omscholen voor sleutelberoepen**

Het is van cruciaal belang om vandaag al te starten met het opleiden voor de beroepen van morgen en de sectoren waar grote tekorten zijn. Door gerichte training en bijscholing kan er snel gekwalificeerd personeel geleverd worden voor ambachtelijke beroepen, de gezondheidszorg en technologie. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door werkgevers te stimuleren budget vrij te maken om hun medewerkers (verder) op te leiden of zich intern te laten omscholen, door in gesprek te treden met onderwijsinstellingen over de mogelijkheden om hier speciale kortdurende modules voor aan te bieden.

Daarnaast is het belangrijk omscholing bereikbaar te maken voor alle Rotterdammers, bijvoorbeeld door te onderzoeken of we studiekosten flink kunnen reduceren of rentevrije leningen kunnen aanbieden puur gericht op omscholing naar sleutelberoepen. Noem het een Rotterdams Restart Budget.

Motie 1: Leerstad Rotterdam

Met deze aangenomen motie is verzocht Rotterdam als leer- en ontwikkelstad kracht bij te zetten, met als doel om jongeren duurzaam aan het werk te krijgen in de cruciale sectoren waar momenteel (en in de toekomst) veel vraag naar arbeid is. Hiermee liepen we vooruit op de koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt met als doel de aansluiting te vergroten en de lokale economie te versterken.

Hoofdstuk 2: Samen sterker

Door samenwerking duurzaam vooruit

In de Rotterdamse haven liggen ongekende mogelijkheden verscholen. Voor de nodige verduurzaamheidsslag, technologische innovaties en internationale betrokkenheid. Om deze volledig te benutten, moeten we talenten aantrekken en ontwikkelen in dit dynamische domein. De snel veranderende arbeidsmarkt vereist nieuwe competenties, waardoor we moeten focussen op toekomstgericht onderwijs. Daarom is samenwerking met de TU Delft en de bruisende mix van onderwijsinstellingen, publieke organisaties, non-profits en bedrijven een belangrijke kans. De wetenschappelijke mogelijkheden van groene waterstof bijvoorbeeld, kunnen door de professionals van morgen perfect in de haven worden geïmplementeerd.

Maar ook op architecturaal gebied is Rotterdam een grote speler. Duurzaam bouwen doen we niet alleen, maar samen met de metselaars van onze ROC's, projectmanagers van de Hogeschool Rotterdam en misschien wel de architecten van de TU Delft. En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Integrale samenwerking tussen alle betrokkenen is een vereiste om het Rotterdam van morgen leefbaar, duurzaam en met genoeg welzijn en welvaart, te realiseren. Door deze integrale samenwerking ontstaat de Leerstad en groeit Rotterdam uit tot plaats waar talentontwikkeling en kennisdeling optimaal kan plaatsvinden. We zien enorme potentie in de haven, niet alleen als de Europese waterstofhub, maar ook als circulaire hub. Door van elkaar te leren ontstaan mogelijkheden om toonaangevend en leidend te worden met deze transitie. Rotterdam als koploper, niet als hekkensluiter. Leerstad Rotterdam integreert talentontwikkeling, innovatie en duurzaam werk, wat de stad tot het beoogde kenniscentrum maakt voor de snel veranderende wereld.

Motie 2: Zonder beloning geen doorstroming

Met deze motie verzoeken we het college om werkgevers meer aan te laten haken bij het vinden van talenten en het ontwikkelen van vaardigheden. Hiermee willen wij een signaal afgeven aan de Rotterdamse werkgevers om in tijden van personeelstekorten anders te kijken naar bijstandsgerechtigden en te kijken naar talenten en kansen, in plaats van ogenschijnlijk niet-aanwezige competenties. Dit vraagt soms om een andere benadering bij werkgevers. Het is precies deze benadering die wij middels samenwerking met dit voorstel willen implementeren, om van Rotterdam een ware leer- en ontwikkelstad te maken.

Hoe bereiken we deze samenwerking?

- **Concrete targets & gezamenlijke afspraken**

Ontzettend veel bedrijven bieden al opleidingsprogramma's aan, ontwikkelen talentvolle stagiaires en proberen scholen te benaderen voor excursies. In veel gevallen zijn dat eigen beleidskeuzes en wordt niet iedere scholier, student of werkzoekende daarbij bereikt. Daarom verzoeken wij het college om samen met de beroepssectoren waar sprake is van

tekorten of een duurzaam arbeidsmarktperspectief een aanvalsplan op te stellen om jongeren vroegtijdig kennis te laten maken met deze beroepssectoren, bijvoorbeeld door excursies, stagemarkten, netwerk weken en meeloopdagen. Waarbij de doelstelling of ambitie moet zijn om alle jongeren in de regio Rijnmond te bereiken, gedurende hun schoolcarrière.

Hierbij dienen concrete targets per sector opgesteld te worden waar de tekorten het grootst zijn of sectoren waar de vraag naar arbeid naar verwachting zal stijgen. Door deze concrete afspraken en integrale samenwerking kunnen jongeren vroegtijdig geïnspireerd raken over wat er mogelijk is op de arbeidsmarkt, om van daaruit vol passie een opleiding of beroep te kunnen kiezen.

- **Transities gezamenlijk tackelen**

Om de immense uitdagingen van de energietransitie en de nijpende personeelstekorten succesvol aan te pakken, is samenwerking van het grootste belang. Alleen door gezamenlijke inspanningen en concrete afspraken kunnen we de overgang naar bijvoorbeeld een waterstofhub versnellen en daarnaast voldoen aan de behoeften van groeiende sectoren. Samenwerking tussen overheden, bedrijven en onderwijsinstellingen is cruciaal voor Leerstad Rotterdam om innovatieve ideeën, bijvoorbeeld in de haven, te blijven stimuleren en mogelijk te maken, omscholing en bijscholing te bevorderen en arbeidspopulatie op te leiden die klaar is voor de uitdagingen van nu.

- **TU Delft als inspirator, motor en drijvende kracht**

Het betrekken van de TU Delft bij de ideeën van Leerstad Rotterdam is niet alleen een kans, maar ook een mogelijkheid om Rotterdam actief te laten deelnemen aan belangrijke transitie en de versterking van het technische onderwijs in Rotterdam. Door de synergie tussen de expertise van de TU Delft en de innovatiegedreven plannen van Rotterdam te benutten, kunnen we de Leerstad positioneren als de drijvende kracht achter technologische, arbeidstechnische en duurzame veranderingen. Deze samenwerking zal niet alleen helpen het technische onderwijs te versterken, maar ook de Leerstad helpen een voortrekkersrol te pakken bij de huidige transitie.

Hoofdstuk 3: Onderwijs

Investeren en opwaarderen van het mbo

Het is wat D66 betreft cruciaal om het onderwijs te transformeren tot een krachtig instrument voor talentontwikkeling en loopbaankansen. Wij ondersteunen essentiële maatregelen om het onderwijs naar een hoger niveau te tillen, waarbij elke leerling vertrouwd raakt met zijn eigen talenten, de arbeidsmarkt en de benodigde vaardigheden om succes in specifieke sectoren te verwerven. Wij pleiten voor een welverdiende herwaardering en versterking van het mbo, waarop vitale sectoren steunen en beroepsgerichte professionals van onschatbare waarde zijn, vooral met personeelstekorten. Via een eerder ingediende motie "[Trots op het mbo](#)" benadrukken wij nogmaals de erkenning die het mbo-onderwijs nu nodig heeft.

Waar willen we investeren?

- **Rijnmond Stagemarkt**

Ten eerste pleiten we voor een fysieke én digitale Rijnmondse stagemarkt die (digitaal) te allen tijde beschikbaar is voor Rijnmondse scholieren en studenten. Tijdens stages en/of meeloopdagen leert iemand de beroepssector, de gevraagde kwaliteiten en uitdagingen van het werk pas echt kennen. Veel scholieren en studenten staan er nu vaak alleen voor en ondervinden allerlei moeilijkheden om óf binnen te komen, of ze weten überhaupt niet waar ze moeten beginnen. Een echte Leerstad neemt deze scholieren bij de hand en verzorgt fysieke ontmoetingen, maar ook via een digitaal platform, waar iedereen zich aan kan melden om scholieren of studenten een goede stageplaats aan te bieden. Deze stagemarkt moet in samenwerking alle onderwijsniveaus vertegenwoordigen en zich vooral richten op de beroepen die in de regio te vinden zijn en extra ruimte bieden aan de sectoren met tekorten.

- **Investeer mbo-breed, faciliteer omscholing en versoepel het carrièrepad**

D66 Rotterdam pleit voor een totale opwaardering van het mbo-onderwijs. Mbo-studenten komen vaak als eerste en op jonge leeftijd al in aanraking met de arbeidsmarkt, daarom is het belangrijk deze jongeren middels stagemarkten, meeloopdagen, trainingsprogramma's en excursies vroeg te inspireren en vervolgens de mogelijkheden te geven te ontwikkelen in gebieden die mogelijk niet altijd bij de opleiding passen. Veel studenten op die leeftijd weten nog niet altijd waar hun passie ligt. Daarom pleit D66 om mbo-studenten meer flexibiliteit te geven tijdens de onderwijs carrière. Een afgewezen interessante stageplek, omdat het niet geheel aan de eisen van de opleiding voldoet, is een voorbeeld van de flexibiliteit die soms nog ontbreekt. Studenten ontwikkelen zich in rap tempo en daarbij hoort visie op talentontwikkeling een onderdeel te zijn van het doorgroeien en ontwikkelen. Investeren in het mbo vraagt dus niet alleen om extra landelijke middelen vanuit het Rijk, maar ook de wil om deze studenten aan te moedigen zo snel mogelijk kennis te laten maken met beroepssectoren voor mbo-professionals, ongeacht de studierichting.

Hoofdstuk 4: Financiën

Rijksgelden en lobby

Voor de nieuwe fase van de kwaliteitsafspraken mbo 2024-2027 zijn aanzienlijk extra landelijke middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen omvatten niet alleen de bestaande kwaliteitsmiddelen, maar ook specifieke toewijzingen voor professionalisering, loopbaanbegeleiding, docentenontwikkeling, extra studentenbegeleiding en de versterking van practoraten. Over een periode van vier jaar bedraagt het totaalbedrag ongeveer 2,3 miljard euro, met een jaarlijks gemiddelde toewijzing van meer dan 500 miljoen euro aan instellingen. We moeten als Leerstad Rotterdam vastbesloten zijn om de kansen die deze financiering biedt, optimaal te benutten.

Samenwerking

Leerstad Rotterdam valt of staat bij de succesvolle deelname van non-profits, overheden, onderwijsinstellingen en bedrijven die als gezamenlijke agenda het ontwikkelen van talent, het tackelen van de transities en het dichten van het personeelstekort als uitgangspunt neemt. Deze samenwerkingsverbanden laten zich moeilijk kwantificeren, maar verdienen zichzelf terug bij een succesvolle uitvoering. Daarom vragen wij de het college in kaart te brengen wat het opzetten van de Rijnmondse stagemarkt, de netwerkweek en het duurzaam aangaan van samenwerkingsverbanden eventueel zou kosten voor de gemeente. Het gaat bij Leerstad Rotterdam om wederzijds voordeel bij alle betrokkenen en wij hebben de overtuiging dat de eventuele investeringen zich maatschappelijk zullen terugverdienen.

Ontwerpbesluit

De raad van de gemeente Rotterdam,

Gelezen het initiatiefvoorstel “Leerstad Rotterdam” van raadslid J.M. Nunnely.

Besluit het college te verzoeken wij het college de volgende maatregelen te nemen:

- **Profilering van Rotterdam als leerstad**

Rotterdam actief te positioneren als een stad die zich richt op talentontwikkeling, met name voor beroepen gerelateerd aan verduurzaming, (aankomend) technici, maatschappelijke sleutelberoepen en regio-specifieke cruciale sectoren. Dit houdt in dat er concrete investeringen en initiatieven worden ondernomen om talentontwikkeling te stimuleren en mensen de vereiste bekwaamheid bij te brengen. Met deze aanpak kunnen zij met een gevoel van voldoening deelnemen aan de arbeidsmarkt in Rotterdam.

- **Onderwijs & arbeidsmarkt integraal benaderen**

Een aanpak op te stellen om de onderwijs en arbeidsmarkt integraal te laten samenwerken om personeelstekorten op te lossen door gezamenlijke initiatieven zoals de Rotterdamse Netwerkweek, waarin studenten en werkzoekenden kennismaken met bedrijven en publieke instellingen en conferenties bijwonen om kennis en contacten op te doen.

- **Focus op talentontwikkeling en potentieel**

De focus leggen op talentontwikkeling draait om het versterken van sterke punten in plaats van het corrigeren van zwakke punten. Dit vereist flexibel onderwijs, inclusieve werkomgevingen en bijscholing gericht op bestaande talenten voor zelfverzekerde groei.

- **Prioriteit stellen aan duurzame werkgelegenheid**

Het duurzaam aan het werk krijgen van de Rijnmondse regio als een absolute prioriteit te stellen. Door een sterke focus te leggen op talentontwikkeling, innovatie en het creëren van kansen voor werkzoekenden, kunnen we duurzame economische groei en welzijn door passend werk in onze regio bevorderen.

- **Concrete targets & gezamenlijke afspraken maken**

Een aanvalsplan op te stellen waarin scholen, bedrijven en sectoren samenwerken om jongeren kennis te laten maken met arbeidsmarktsectoren met tekorten en groeipotentieel. Het doel moet zijn om alle jongeren in de regio Rijnmond te bereiken met concrete doelen per sector, om zo hun passie voor de opleidingen en beroepen te stimuleren.

- **Transities gezamenlijk tackelen**

De grote transitie als leidraad te nemen als noodzakelijke reden om deze samenwerkingsverbanden aan te gaan, waarbij innovatie wordt gestimuleerd, omscholing bevordert en Rotterdam klaar is voor de uitdaging met een geschikte arbeidspopulatie.

- **TU Delft als inspirator, motor en drijvende kracht**

Bij de uitwerking van deze plannen en het aangaan van samenwerkingsverbanden de TU Delft direct mee te nemen en aan te laten sluiten bij Leerstad Rotterdam.

- **Oprichting van een Rijnmondse stagemarkt**

Gezamenlijk met alle partners een Rijnmondse stagemarkt op te richten die minimaal één keer per jaar fysiek wordt georganiseerd, gericht op alle onderwijsniveaus, met een focus

op technisch- en beroepsonderwijs. Deze niet alleen fysiek vorm te geven, maar ook via een digitaal platform waardoor scholieren en studenten altijd in contact kunnen komen met bedrijven, mogelijke stageplaatsen of inspirerende verhalen.

- **Investeer mbo-breed, faciliteer omscholing en versoepel het carrièrepad**

Naast het starten van een lobby voor het vrijgekomen rijksge­d, vraagt de investering in het mbo een ander perspectief. Stimuleer bij onderwijsinstellingen meer flexibiliteit binnen de opleidingen, zodat jonge studenten een passie kunnen vinden buiten de contouren van de opleiding.

Betrek daarnaast het mbo bij alle facetten genoemd in dit initiatiefvoorstel en zorg voor een kwaliteitsimpuls aan de beroepsmatige en technische opleidingen door inzichten te verwerven van alle samenwerkingspartners die zich aansluiten bij Leerstad Rotterdam. Zo ontwikkelt niet alleen de Rotterdamse arbeidspopulatie, maar ook de stad in zijn geheel.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering d.d. naar te bepalen.

De griffier,

De voorzitter,